34ste jaar. — Nr 144. Zaterdag 3 december 1887

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels voorzaan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

De personen die een abonnement nemen aan den *Postrijder* voor het jaar 1888, zullen het blad kosteloos ontvangen van den dag hunner inschrijving tot den eersten januari aanstaande.

TONGEREN, DEN 3 DECEMBER.

Van alles wat.

De laatste tijdingen welke wij dezen morgend uit Parys ontvangen melden dat M. Grévy eindelijk zijn ontslag als voorzitter der fransche republiek gegeven heeft.

Het congres zal zich dus onmiddelijk te Versailles vereenigen om tot de kiezing van zijnen opvolger over te gaan.

De gezondheidstoestand van keizerin Augusta en van den kroonprins blijft altijd ongerustwekkend.

In Engeland is de politieke toestand verbeterd.

⁂

Voor al wie de politiek in Frankryk en in Duitschland volgt, is het dan ook duidelijk dat op zeker oogenblik Bismarck eene hinderlaag zal spannen aan Frankryk, en dat Frankryk, als het denkt gereed te zijn tot eenen veldtocht, den oorlog zal beginnen.

Wat Bismarck tot nu toe heeft doen voorzichtig zijn, is de houding van Rusland. Men wist niet wat de czaar doen zou in geval van een franschduitschen oorlog. In den laatsten tijd heeft Frankryk gepoogd de vriendschap, en, zoo het mogelijk was, het bondgenootschap te bekomen van den keizer van Rusland. Geene opoff-ringen zijn daarvoor gespaard geweest van wege de fransche diplomatie.

De czaar scheen nog afgenegen om tot de franschen over te hellen, maar een bondgenootschap met eene republiek staat hem toch maar weinig aan, en toen nu onlangs de ongehoorde schandalen welke onze lezers kennen, in Frankryk aan den dag gekomen zijn, begon hij zich nog meer achterhoudend te toonen.

Hij heeft zich zelfs laten overhalen om een bezoek te Berlyn te brengen aan den duitschen keizer. De bijeenkomst der twee machtige vorsten heeft verledene week plaats gehad : zij was zeer hartelijk en het natuurlijk gevolg is dat de vriendschapsbetrekking tusschen Rusland en Duitschland hersteld werden, terwijl Frankryk meer met zijne schandalen in den achtersten hoek gezet wordt.

Men beweert nu wel dat het bezoek van den czaar bij den duitschen keizer geene politieke beteekenis heeft, en dat er tusschen de twee landen geen verbond of tractaat te dier gelegenheid gesloten is. 't Is wel mogelijk, maar van een anderen kant is het zeker dat Bismarck van dat bezoek gebruik gemaakt heeft.

Bismarck is tijdens het verblijf van den czaar te Berlyn, bij deze een bezoek gaan afleggen, en is eene geheele uur met hem in gesprek gebleven. Wat er in die uur gezegd is, wat er in die uur tijds besproken werd, zal misschien de toekomst ons leeren. In alle geval, de duitsche dagbladen vertellen ons reeds dat het gesprek zeer vriendschappelijk was en dat Bismarck zijnen tijd niet verloren heeft.

Hij is bij den czaar gekomen met een heelen bundel depechen en dokumenten ; hij heeft hem pogen te bewijzen dat Duitschland in het geheel niet vijandig was aan Rusland, vooral niet in de bulgaarsche kwestie.

⁂

Men weet dat Rusland geerne vroeg of laat Bulgarie zou inpalmen ; men had den czaar doen gelooven dat Duitschland daar tegen was.

Welnu, Bismarck heeft aan den czaar verklaard dat dit valsch is, dat men hem valsche depechen getoond heeft, dat men enkel vijandschap heeft willen stichten tusschen Duitschland en Rusland, om alzoo eenen europeschen oorlog te verwekken.

De czaar is dan overtuigd dat Duitschland hem niet zal storen in zijne ontwerpen betreffende Bulgarie, en Rusland zal zich dus onzijdig houden, in geval er een oorlog tusschen Frankryk en Duitschland uitberst.

En dat de czaar overtuigd is van Duitschland's rechtzinnigheid, lijdt ook geen twijfel. Men weet hoe zeer in de vorstelijke hoven de etiket in acht genomen wordt. Op de banketten worden enkel heildronken gebracht aan een land of aan regeerende staatshoofden.

Welnu, de czaar heeft het niet beneden zijne waardigheid geacht, 's avonds op het banket, dat de duitsche keizer ter zijner eere gaf en dat door Bismarck bijgewoond werd, dezen laatste te doen verwittigen dat hij op zijne gezondheid wenschte te drinken. Bismarck is opgestaan, en de czaar en rijkskanselier hebben te gelijkertijd hunne roomers geledigd, tot teeken van wederzijdsche vriendschap en vertrouwen.

Wij hebben dus wel gelijk van te zeggen dat Bismarck zijn plan getrokken heeft. Hij heeft nu niets meer te vreezen van Rusland, en hij zal dus de handen vrij hebben, om, wanneer hij het gunstig oordeelt, Frankryk eene nieuwe poets te spelen.

⁂

Het postje van keizer, koning of voorzitter in Frankryk schijnt ons nog niet zoo aantrekkelijk te zijn. Immers sedert Lodewyk XVI tot heden is er nog geen enkel van deze hooggeplaatste mannen, zachtjes in zijn bed overleden, terwijl hij deze hooge functiën bekleedde.

Lodewyk XVI opende de rei, doch op de ergste manier : men beleedigde dien nobelen man zoo lang mogelijk en men sloeg hem eindelijk het hoofd af. Kort voor zijn martelaarschap heeft hij gezegd : « Ik bid God dat het bloed, hetwelk gij gaat vergieten, nooit op Frankryk terugvalle ! »

En men zou inderdaad, zeggen, dat het op Frankryk is teruggevallen ; want al heeft men de gekroonden later niet meer als Lodewyk XVI gemarteld, dan is dit misschien enkel toe te wijten aan het toeval, dat men ze niet in handen heeft gekregen.

Napoleon I, dien men in de wolken verheven had, werd bij zijn vertrek naar het eiland Elba, beleedigd en bespot, zoo als men eenen galeiboel niet zou gedaan hebben ; Lodewyk XVIII en Karel X maakten zich in tijds uit de voeten, om misschien niet evenzoo, door het wispelturige volk behandeld te worden.

Louis-Philippe had altijd eeneachterdeur open, geleerd door zijne voorbijgangers om in tijds te kunnen wegschuiven ; ook ging hij weg burgerlijk als hij was, zoo omtrent als een *commis-voyageur*, die zelfs vergeet de deur toe te trekken van den winkel, waar hij geen zaken meer doet.

Napoleon III keerde na zijnen val niet naar zijn lief Frankryk terug, zoo min als n° 1, die zich liever aan zijne vijanden overgaf, hopende bij deze beter behandeld te worden dan bij zijne vroegere onderdanen.

Mac-Mahon werd nog het meeste geeerbiedigd ; maar toch gebroken. Thiers, die aan de republiek zooveel dienst bewezen had, werd als een koorddanser, als een versleten marionnet gescholden ; hij werd als een onbendige knecht weggezonden, en Grévy bekomt eene behandeling als de grootste *voyou*.

⁂

Men spreekt van onrecht, verraad, dieverij, gemis van eergevoel ; maar men kan toch niet aannemen dat al de regeerders, die elkander opvolgden sedert Lodewyk XVI, onweerdige kerels zijn geweest, en de ondankbaarheid en de straf verdiend hebben, hun door het fransche volk toegepast.

Neen, laat ons de waarheid verkondigen : 't is het fransche volk zelf dat zich niet meer eerbiedigt, dat onregeerbaar geworden is en op zijne machthebbers de fouten wreekt, die het zelf begaat. Het volk walgt van zijne gouvernementen — dat het zijn eigen bezie, indien het noch walg hebben kan.

Grévy moge zooveel te blameeren zijn als men wil, Frankryk zelve wordt oneindig schuldiger, omdat het zich niet meer eerbiedigt en den waren zedelijken zin en allen eerbied verloren heeft.

Wie zal morgen in dit land regeeren ? Onverschillig wie het zij, hij zal, na korten tijd vergood te zijn, beschimpt, bekladderd en neergesmeten worden, als een versleten speelgoed. Het volk verbrandt wat het gisteren aanbad : het verledene blijft eene les voor het toekomende.

De woorden van Lodewyk XVI schijnen inderdaad waarheid te zijn.

⁂

De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft zich gedurende deze gansche week bezig gehouden met het wetsontwerp waardoor veranderingen worden toegebracht aan eenige artikels der gemeente en der provinciewet.

De voornaamste dezer veranderingen bestaat hierin dat de schepenen in het vervolg zullen benoemd worden, niet door het gouvernement, maar door den gemeenteraad. In de eerste zitting van den raad, na de installatie en de eedaflegging der nieuw gekozen leden, alzoo in de eerste dagen der aanstaande maand januari, zullen de leden van den raad moeten overgaan tot de benoeming van de schepenen die in de laatste kiezingen der maand october als raadsleden herkozen zijn.

Wat aangaat de schepenen die niet aan herkiezing onderworpen geweest zijn in de maand october, deze zullen voortgaan met hun ambt te bedienen, tot dat hun mandaat ten einde zal zijn, zonder eene nieuwe benoeming van den raad noodig te hebben. Doch binnen drie jaren, wanneer hun tijd zal verloopen zijn, zullen zij eene nieuwe aanstelling van den gemeenteraad moeten bekomen.

Om dit goed verstaanbaar te maken zullen wij het voorbeeld van Tongeren aanhalen. M. de schepen ridder O. Schuetzen is in october laatstleden als lid van den raad herkozen ; de gemeenteraad zal hem dus in januari moeten vervangen of hernoemen. Maar M. de schepen Coart die slechts binnen drie jaren als raadsheer zal moeten herkozen worden, zal voortgaan met het ambt van schepen te bekleeden tot dat zijn mandaat van raadslid zal ten einde zijn. Dan, dat is te zeggen, binnen drie jaren, zal hij van den raad eene nieuwe benoeming als schepen moeten bekomen.

Deze veranderingen, waardoor de vrijheden der gemeente merkelijk vergroot worden, zijn thans in beraadslaging voor de Kamer van volksvertegenwoordigers. Zij zullen ongetwijfeld aangenomen worden en voor nieuwjaar in voege komen.

⁂

Wij hebben donderdag reeds aan onze lezers de tijding gebracht dat er eindelijk maatregels zouden genomen worden, tegen de beulachtige handelwijs der bureelen van weldadigheid, die het geld van den arme weigeren aan degenen, die er recht op hebben.

De liberale pers heeft langen tijd niet beters weten te doen dan te loochenen, en te beweeren dat het niet waar was wat men aan de liberale bureelen ten laste legde : wie niet naar de geuzenscholen ging, kreeg geene cent van het geld van den arme.

Welnu, als men zich aan die oneerlijkheid niet plichtig maakt, moet men ook niet bang zijn voor de wet, en men moet ze stemmen met twee handen ! Maar dat het misbruik bestaat, is klaar bewezen, en nog dezer dagen te Charleroi, waar zekere Defontaine onbeschaamd kwam protesteeren, omdat het bureel van weldadigheid *afgeweken was van den voorgeschreven regel, en armen heeft durven bedeelen wier kinderen naar andere scholen gingen dan officieele.*

M. Woeste heeft hier andermaal een groote dienst bewezen ; hij is nogmaals de weerklank van heel het eerlijke land, nu hij deze straffende wet in de Kamer brengt.

⁂

Ziehier den tekst van het wetsvoorstel, in de Kamerzitting van woensdag door M. Woeste ontwikkeld :

Art. 1. Alle lid of bediende van een officieel komiteit van weldadigheid, alle lid of bediende van een openbaar liefdadig bestuur, die, hetzij rechtstreeks of onrechtstreeks de tijdelijke of bestendige verleening van hulp aan behoeftigen doet afhangen van het zenden hunner kinderen naar zekere aangeduide scholen, zal gestraft worden met eene boete van 50 tot 500 frank.

Hetzelfde zal plaats hebben voor de gezegde leden of bedienden, die de hulpverleening geweigerd of opgeheven hebben om reden dat de kinderen de school of de scholen, welke zij aanwijzen, niet bijwonen.

Art. 2. Is nietig, alle beslissing, genomen door een bureel van weldadigheid of ander openbaar weldadigheidsbestuur, volgens welk de toekenning van onderstand onderworpen is aan het zenden der arme kinderen naar zekere aangeduide scholen.

Deze schikking is toepasselijk op de besluiten van dien aard, die reeds voor de afkondiging dezer wet genomen werden.

⁂

De kamerzitting van verleden donderdag was zeer woelig. De wet over den vooruitgang der officieren en de organisatie der militaire school werd besproken. Een artikel dezer wet vereischt dat van den 1ten januari 1890 de officieren de beide talen van het land moeten machtig zijn. Dat schijnt ons rechtvaardig vermits de vlamingen de meerderheid der belgische bevolking uitmaken. M. Coremans, die dit artikel voorgesteld had, bedankte de Kamer het aangenomen te hebben.

M. Paternoster, waalsche liberale volksvertegenwoordiger, onderbrak M. Coremans die antwoordde dat de vlaamsche taal de beste grondslag van 's lands onafhankelijkheid is.

Toen was het spel op den wagen.

MM. Bara, Houzeau en Ce wilden hun woord zeggen en de kamerzitting werd onder een gerucht voortgezet waar wij hier in België maar weinig voorbeelden van gehad hebben. Niettegenstaande gansch dat lawaai, is het voorstel van M. Coremans wet geworden.

⁂

Volgens de liberale bladen deugen de katholieke scholen niet, want men verwaarloost er — zeggen ze — de wetenschap en de lichamelijke opvoeding.

De geuzen verwaarloozen deze laatste niet ; integendeel, zij gaan laags om verder op de baan des vooruitgangs !

In de meisjesnormaalschool te Brussel, gaat men leergangen inrichten van zwemmen en van... dansen.

Zonder te betwisten dat zwemmen soms kan te pas komen, zelfs aan eene liberale onderwijzeres, twijfelen wij er aan of die toekomstige beschaafsters van Midden-België dat ooit aan hunne leerlingen zullen te leeren hebben.

Wat dansen betreft, wij denken dat die juffertjes dat niet moeten leeren, zij kunnen het reeds.

Wat echter het meest van al zal dansen, met al die nieuwe zottigheden of zotte nieuwigheden, dat is het geld van de brave lastenbetalers.

⁂

Hoe dikwijls hebben wij al niet gezegd dat het liberalism ziek is en op zijn laatste krukken springt ?

Het is zeker dat er personen genoeg zijn die ons niet geloofden en dachten dat het enkel de partijschap was die ons zoo deed spreken.

Hewel, menschen, de zaak is vandaag zóó ver gekomen dat de liberalen zelf er geen doekskens meer om doen en vlakaf bekennen dat hunne partij aan eene tering lijdt.

Ziehier, onder andere, wat het brusselsch geuzenblad *La Chronique* schrijft over het jaarlijksch banket der oud-leerlingen en der professors van de Hoogeschool van Brussel, dat over eenige dagen plaats greep.

« *Zeker is het dat het getal oud-leerlingen van* » *jaar tot jaar vermindert. Ik denk dat dit vervat* » *enkel moet toegeschreven worden aan* DE » ONVERSCHILLIGHEID EN DE VERZWAK- » KING DIE, SINDS EENIGE JAREN, DE » ZIEKTE VAN HET LIBERALISM ZIJN, — » EENE KWIJNZIEKTE. »

Duidelijker kan het niet gezegd worden, niet waar, lezers ?

Er valt nu niet meer aan te twijfelen, vermits de liberalen het zelf zeggen : de geuzerij teert uit, zij verzwakt van dag tot dag, zij lijdt aan eene kwijnziekte...

⁂

Eene zinsnede welke de katholieken in den loop der zitting van de Kamer, niet opgemerkt hebben :

M. Bara zich tot de rechterzijde richtende, heeft gezeid :

« Wat zoudt ge doen in tegenwoordigheid van een raad saamgesteld uit socialisten welke natuurlijk socialistische schepenen zou noemen ? »

M. Bara, was verwonderd dat die woorden geen tegenspreker hadden. Men had hem, volgens ons, kunnen antwoorden :

« Wat wij zouden doen ? Maar och God ! 't is heel eenvoudig : indien de liberalen de socialisten niet helpen om in den raad te geraken, zullen deze laatste er niet komen. Dus het hangt van u af, of de socialisten ooit schepenen zullen te benoemen hebben ! »

⁂

De liberalen komen nogmaals uit met hun geliefkoosde middel — den persoonlijken dienstplicht — om de katholieken te tergen en het ministerie in de war te brengen.

Hopen wij dat de liberale ongelukvogels nog geen groote vleugels genoeg hebben om ons in 't kort opnieuw bezig te houden met dit hatelijk ontwerp.

Priesterjubileum van Leo XIII.

Binnen eene maand zal de Heilige Vader Leo XIII de vijftigste verjaring vieren zijner geestelijke wijding, het jubeleest zijns priesterschaps. Bij die gelegenheid heeft het katholiek heelal zich ontroerd en sedert meer dan een jaar zijn alle katholieke volkeren bezig om van deze verjaring eene gebeurtenis te maken die nooit in de wereld haar gelijke gehad heeft.

4

DE TWAALFDE

Een verhaal door W. C.

(VERVOLG.)

« Ik denk daaraan, burger » antwoordde de priester met eene onverstoorbare kalmte. — « Ik weet, dat een wenk van uwe hand mij in het verderf kan storten, en dat gij naar welgevallen met mij kunt handelen. Laat mij echter eerst nog mijn plicht vervullen en u omtrent den toestand uwer ziel de oogen openen. »

« Laat mij met rust !... » bromde de beenhouwer, doch in weêrwil van zijn blijkbaren afkeer kon hij zich niet onthouden telkens weder zijne blikken op het minzaam gelaat van den priester te vestigen, wiens beraden kalmte hem eerbied inboezemde.

« Ik lach met uwe oude sprookjes. Gij weet dat ik de revolutie toegedaan ben, en dat de hersenschimmen der domme priesters een gruwel zijn in mijne oogen. »

« Burger ! in het volle bezit zijner krachten denkt en handelt men anders dan in volkomen machteloosheid en aan den rand van het graf. Op den drempel der eeuwigheid verdwijnen alle droombeelden, en de stem des gewetens, al is het dan ook, dat zij jaren en jaren gezwegen heeft, ontwaakt weder op dit vreeselijk oogenblik. Ook bij u, burger, is zij wederom ontwaakt, en dit is juist de oorzaak uwer onrust. Gij vreest den eeuwigen rechter ofschoon gij zijn bestaan loochent, en deze vrees doet u onwillekeurig een terugblik werpen op uw vervlogen leven, en roept uwe handelingen in het geheugen terug. O, burger, slaît uw hart toch niet voor de werking der genade, geef gehoor aan de stem in uw binnenste. »

« En die mij aanzet u van kant te helpen, » kreunde de zieke, een blik op de koord der schel werpende.

« Handel met mij naar welgevallen ; ik ben in uwe handen. Ik bid u slechts mij tot het einde te willen aanhooren. Uwe onrust, burger, uwe vrees voor den eeuwigen Rechter is geheel en al ongegrond, want de rechter is niet alleen rechtvaardig, maar tevens oneindig goed en barmhartig. »

« Laat mij met rust ! Zelfs wanneer ik aan uwe woorden geloof sloeg, zou ik mij toch niet daarnaar kunnen gedragen, want het bloed, door mij vergoten, moet ten hemel schreien om wraak. »

« Desniettegenstaande zult gij vergiffenis bekomen, zoodra gij berouwhebbend terugkeert. De goedheid en lankmoedigheid des Heeren zijn zonder palen. Hij zegt immers zelf : « En waren uwe zonden zelfs rooder dan scharlaken, zij zullen witter worden dan de sneeuw. »

De zieke zag den priester ongeloovig aan.

« Deze woorden zijn niet op mij van toepassing, want geheel mijn leven was gewijd aan den dienst der revolutie en aan de vervolgingen van denzelfden God, wiens goedheid gij verheft. »

« In weêrwil daarvan is Hij in Zijne oneindige vrijgevigheid bereid, u vergiffenis te verleenen, indien gij uwe afdwalingen wilt bekennen en leedwezen daarover verwekken. »

« Mijn leven was aan de revolutie gewijd, » hernam Nazaire napeinzend. « Stroomen bloed heb ik in haren dienst vergoten, en indien dit bloed onschuldig was, kan geene macht ter wereld mijne handen daarvan reinigen. »

« De almacht en barmhartigheid Gods vermag het en is steeds daartoe bereid, want daar is in den hemel meer vreugde over de bekeering van een enkelen zondaar, dan over negen-en-negentig rechtvaardigen, die geene bekeering noodig hebben. Keer terug, burger, ontsluit uw hart voor de genade. »

« Aanboor mij, » viel hem de zieke in de rede, terwijl hij weder in zijn innemend aangezicht blikte. « Indien gij wist, wat ik gedaan heb, zoudt gij u met afgrijzen van mij afwenden. Luister slechts » vervolgde hij, daar de priester hem lachend in de rede wilde vallen.

« Stroomen bloeds heb ik doen vloeien, honderden van uwe medebroeders heb ik als wild opgejaagd en zonder mededoogen neergesabeld. In eenen nacht werden op mijn bevel elf benedictijnen vermoord. De twaalfde ? »

« Ontsnapte, — ik weet het, » — viel hem de priester in de rede, « en was en bleef verdwenen, ondanks al uwe nasporingen. Uwe dochter had hem een veilig toevluchtsoord verschaft, alwaar hij van uwe nasporingen niets te vreezen had. Doch gij behoeft nu niet meer te zoeken ; de twaalfde bevindt zich in uwe handen. »

De zieke ontmoette weder zijn vriendelijk gelaat.

« Gij zijt dus ? » vroeg hij ademloos.

« De prior van het klooster, waarin gij in den bewusten nacht elf monikken dooddet. Uwe dochter bracht mij voor u in veiligheid. »

De bleeke gelaatstrekken van den zieke namen een geheel andere uitdrukking aan, terwijl hij niet ophield het gelaat van den man Gods te aanschouwen.

« Gij durfdet het wagen, voor mij te verschijnen, ofschoon gij wist dat ik u als een speurhond op de hielen zat ? »

« Ik wist het, » antwoordde de prior kalm. « Doch, toen ik vernam, dat uw einde naderde en uwe ziel gevaar liep voor eeuwig verloren te gaan, kon mij niets meer tegenhouden. Aan den rand des grafs houdt alle haat en vijandschap op. Ik bied u mijne hand ; uwe vervolgingen zijn u vergeven ; vergeven en vergeten is het, dat het uwe hand was, die het bloed mijner broeders vergoot. Moge eveneens de Rechter daarboven u genadig zijn ! »

Nazaire sloeg geen acht op de hem aangeboden hand, en ging onder een dof gekreun op zijne zijde liggen.

« De Rechter geeft u tijd tot boetvaardigheid, burger, » ving de priester weder aan op zijn gewoon goedigen toon. « Wilt gij de weinige oogenblikken, die u nog overblijven vruchteloos laten voorbijgaan ? »

« Ga nu ! » steunde de zieke. « Ik wil en heb thans behoefte om alleen te zijn, keer morgen op dezen tijd weder ! Indien ik u voor dien tijd mocht noodig hebben, zal ik u doen roepen. Waar zijt gij te vinden ? »

« In de molen uwer zuster. »

« Goed, ga nu. Doch neen, geef mij eerst nog mijne brieftasch. » Hij nam een beschreven papier er uit. « Dit door den hoofd-commissaris onderteekend attest zal uw patriotisme buiten allen twijfel stellen en u voor elke vervolging behoeden. Vertrek nu, ik voel behoefte alleen te zijn. »

« Beloof mij voor ik heengaan, niet langer wederstand te zullen bieden aan de werking der genade. »

De zieke zag hem weder aan.

« Gij laat mij alleen, en keert morgen op dit uur weder terug. »

« Moge de genade Gods u doordringen, » sprak de priester, zijnen vervolger zegenend.

Stil, zooals hij gekomen was, verliet hij ook weder de kamer. In het aangrenzend vertrek kwam hem Margaretha bleek en met rood bekreten oogen te gemoet.

« Moed, mijne dochter ! » alzoo beantwoordde hij hare vragende blikken. « De genade des Heeren heeft het verstokte hart getroffen, en ik heb hem alleen gelaten, ten einde hare werking niet te storen. Morgen op dit uur zal ik terugkomen ; mocht hij echter voor dien tijd naar mij verlangen laat het mij dan zonder uitstel weten. »

« Wij mogen dus op zijne bekeering hopen ? »

« Indien met alles mij bedriegt, heeft de genade reeds in zijn hart beginnen te werken. Laat ons vurig bidden, opdat God de bekeering van den afgedwaalde voleinde ! »

Zijne hoop werd verwezenlijkt. De genade had inderdaad het hart des verstokten zondaars verteederd, en de prior had de eerste aanleiding daartoe gegeven. De onverschrokkenheid, de plichtijver, doch bovenal de onwankelbare kalmte van den priester hadden een diepen indruk op hem gemaakt. Hij vergeleek zijn eigen leven met de handelwijze van den man Gods, en deze vergelijking deed hem zijn vorig leven in een geheel ander daglicht, dan tot hiertoe verschijnen. Zijne misdaden lagen als reusachtige bergen voor zijne oogen opeengestapeld, de ijskorst, die het hart van den verblinden zondaar zoolang omringd had begon te smelten, zoodat het de genade gemakkelijk viel, het begonnen werk te voltooien.

Eenige uren na het vertrek van den prior riep hem Margaretha tot het ziekbed terug. Het ontsnapte den scherpen blik van den ervaren zielzorger niet, dat in het binnenste van den zieke eene totale verandering had plaats gegrepen, en op eene zachte, het hart veroverende wijze wist hij aan de genade eene volkomen zegepraal te verschaffen.

Den daaropvolgenden nacht overleed den beenhouwer in zijne armen, voorzien met de troostmiddelen der H. Kerk, die hij bijna geheel zijn leven zoo vreeselijk vervolgd had.

De prior zag zich, dank zij het attest, dat de beenhouwer hem voor zijnen dood overhandigd had, in staat gesteld in die droevige tijden veel goeds te verrichten. Hij bleef in de molen, zijn veilig toevluchtsoord, wonen, en verliet hem alleen om onder begunstiging van den nacht, als een landbouwer verkleed, de plichten van zijn heilig ambt te vervullen.

Hij arbeidde zegenrijk en had het geluk menige ziel, die den afval en den ondergang nabij was, te redden, zonder dat zijn geheim verraden of ontdekt werd.

Toen de eerste consul Bonaparte weder geregelde toestanden in het leven had geroepen, en de vrije uitoefening van den godsdienst veroorloofde, trad de dochter van Nazaire in een klooster. De prior liet zijn verwoest klooster weder opbouwen, dat onder zijne leiding weder snel bevolkt werd en weldra een hoogen trap van bloei bereikte.

— EINDE. —